

Stichting Landschapsbeheer Deurne

Bermflora Vlierdense Dreef

Inventarisatie & aanbevelingen

SLBD-rapport nr 2 , 4 juli 2009

Drs. Rob Onderstal , ecooloog

Oscar van Koutrik

Inhoudsopgave

1. Inleiding	pag. 2
2. Soortenlijst Vlierdense Dreef	pag. 3-4
3. Beschrijving van de locatie	pag. 5
4. Juist maaibeheer	pag. 6
5. Bomen en struiken	pag. 6
6. Aanvullende soorten	pag. 6
7. Graanakker	pag. 7
8. Vragen	pag. 7
9. Samenvatting	pag. 7
10. Links	pag.7

1. Inleiding

De Vlierdense Dreef is de fraaie toegangsweg naar Deurne vanuit de richting Ommel. De weg loopt vanuit een beekdal tussen de oude bolle akkers en de bermen geven een fraai uitzicht als de bloemen bloeien die een aantal jaren geleden zijn ingezaaid. Helaas ondergaat deze berm het lot van veel lotgenoten en zien we het aanbod van bloeiende bloemen afnemen. Op verzoek van Wil Luijff, de ecooloog van de gemeente Deurne, hebben Oscar v. Koutrik en Rob Onderstal van de Stichting Landschapsbeheer Deurne een inventarisatie uitgevoerd en aanbevelingen gedaan voor toekomstig bermbeheer.

2. Soortenlijst Vlierdensedreef

Legenda: + = zelden gezien

1 = weinig gezien (lage bedekkingsgraad)

5 = zeer veel aanwezig (zeer hoge bedekkingsgraad)

Dikgedrukt zijn bijzonder gewenste soorten die thuis horen in de bloemenrijke berm

Soorten		Opmerkingen standplaats en beheer etc.
Basterdwederik	+	
Berk, ruwe	2	Vooraf in sloot met hoge bedekkingsgraad samen met wilg. Ongewenst op deze plaats: maaien en afvoeren
Biggekruid	2	Grasland
Blaassilene	1 / 3	matig voedselrijke, iets droge grazige grond, in de zon
Boerenwormkruid	+ / 1	Vooraf op voedselrijkere plaatsen
Braam	+	Aanwijzing voor storting
Brem	1	Brem komt zeer algemeen voor op zandgrond. Omheen maaien
Brunel	1 / 2	iets voedselrijker
Cichorei	+	Vooraf langs de wegrand (vocht / voeding?)
Distel, akker	+	Stoorplant. Verdwijnt vanzelf bij juist maaibeheer
Distel, speer	+	
Duizendblad	2	Grasland
Ereprijs, lange?	+	letwat vocht en voeding nodig
Fluitenkruid	+	letwat vocht en voeding nodig
Ganzebloem	+	Akkerkruid
Gras, bevertjes	+	vrij open grazige plekken op niet te droge grond. Zeldzaam.
Gras, buntgras	+	droge, meestal kalkarme zandgrond, duinen en op stuifzand.
Gras, kropaar	+	Heeft wat voeding nodig. Verdwijnt vanzelf bij juist maaibeheer
Gras, reukgras	4	droge tot vochtige, vrij voedselarme grond
Gras, gewoon struis		Heeft wat voeding nodig
Gras, witbol	+ / 1	Heeft wat meer voeding nodig. Verdwijnt vanzelf bij juist maaibeheer
Gras, struisrietsoort?		Te determineren
Grijskruid	+ / 1	matig voedselrijke grond in bermen
Hennepnetel, gewone	+	Akkerkruid. Verdwijnt vanzelf bij juist maaibeheer
Jacobskruiskruid	1	In wat voedselrijker grasland. Verdwijnt vanzelf bij juist maaibeheer
Kaasjeskruid, groot	+ / 1	letwat voeding nodig
Kamille, valse	+	Akkerkruid. Verdwijnt vanzelf bij juist maaibeheer
Klaproos, gewone	+ / 1	Akkerkruid
Klaver, bastaard	+	vochtige, voedselrijke grond tussen het gras
Klaver, rode	1	letwat voeding nodig
Klokje, grasklokje	1	graslanden, niet (te veel) bemest en niet te hoog gras
Knoopkruid	1 / 2	vrij vochtige, matig voedselrijke grond
Koekoeksbloem, avond	+	Open plaatsen
Koekoeksbloem, dag	+	Voedselrijke grond nodig
Korenbloem	+	Akkerkruid
Kroonkruid	+	matig vochtige, kalkrijke grond in bermen

Soorten		Opmerkingen standplaats en beheer etc.
Margriet	+ / 1	letwat voeding nodig. Grazige plaatsen
Marjolein, wilde	+	droge, matig voedselrijke grond, en op kalk.
Muskuskaasjeskruid	+	voedselrijke grond, vooral met lichte schaduw.
Peen, wilde	+	in droge graslanden, bermen
Pimpernel, kleine	1 / 2	meestal op redelijk droge en kalkhoudende grond in bermen
Rolklaver, gewone	+	groeit graag op matig voedselrijke grond
Rolklaver, moeras	+	tussen het gras op vochtige tot natte voedselrijke grond.
Rus, platte?		Nog te determineren
Slangekruid	+	op warme, iets bemeste zandgrond. zeldzame plant. Druk bezocht door hommels
Spurrie	+	Oud akkergewas op droge zandgrond
Steenanjer	2	droge, matig voedselarme zandgrond in laag grasland
St. Janskruid	1	droge, grazige, voedselrijke plaatsen langs wegen
Streepzaad, groot	+	Zonnig, vochtig, voedselrijk, kalkrijk, humeuze grond
Teunisbloem, grote	+ / 1	Op open, droge, vaak omgewerkte zandige of stenige grond
Tijm, wilde	+	Op open, droge, kalkarme grond in ijle graslanden.
Veldsalie	1	Vrij zeldzaam tot zeer zeldzaam. Hier ingezaaid.
Vogelpootje	2	Schraal grasland
Walstro, glad	+	Akkerkruid
Wederik	+ / 1	Vochtig en wat voeding
Weegbree, smalle	1	
Wikke, smalbladige	+	groeit in wegbermen en op akkerland
Wikke, vogel	+	bouwland, grasland, langs wegen, dijken, in heggen
Wilg, geoorde	3	Vochtig. Samen met berk in de sloot. Samen met berken maaien en afvoeren.
Wilgenroosje	+	Stoorplant
Zandblauwtje	+	droge, kalkarme zandgrond tussen gras of op open plekken. Gezien in de houtsingel langs de Vlierdensedreef
Zomereik	3	Aanplant / gaat slecht samen met bloemenrijke berm. Binnen 5 jaar om de andere verwijderen
Zuring, veld	+	Grasland

4. Juist maaibeheer

Een bloemenrijke berm op arme grond, zoals in deze situatie is het meest gebaat met een éénmalige maaibeurt na het rijpen van de zaden (aug /sept).

Door de maaibalk niet te diep af te stellen (> 5 cm) hebben de meer- en tweejarigen meer overlevingskansen (veldsalie bv).

Maaisel een aantal dagen laten drogen en vervolgens afvoeren. De rijpe zaden blijven door deze werkwijze achter op de berm, kunnen weer kiemen en de soortenrijkdom wordt in stand gehouden.

Als er om wat voor reden dan ook, eerder gemaaid moet worden, bv wegkantjes, bij borden ..., blijft het verstandig het maaisel (dan maar meteen) mee te nemen. Dit om werk in de toekomst te besparen en de bloemenrijkdom zo goed mogelijk te behouden.

Het laten liggen van maaisel heeft verruiging tot gevolg. Bloemen verdwijnen en brandnetels verschijnen.

5. Bomen en struiken

Als het doel van de bermen bloemenrijkdom is, zal het verwijderen van struiken en bomen nodig zijn.

De wilgen en berken kunnen met de aanwezige kruiden in aug / sept uit de sloten gemaaid worden.

De eiken die zijn aangeplant laten nu nog een bloemenrijke bermbegroeiing toe, maar tussen nu en 5 jaar is het nodig om de helft van de eiken te verwijderen. Dit is nodig om voldoende bezonning te houden. Voor het verwijderde hout is vast een geschikte bestemming te vinden (weipaal?).

6. Aanvullende soorten

Opvallend zijn het aantal gevonden planten die vaak in kalkmilieu's voorkomen: trilgras, bont kroonkruid, wilde marjolein en veldsalie. Waarbij de laatste een groot oppervlak bedekt. Overigens is het hiermee niet aangetoond dat er kalk in de bodem aanwezig is!

Een soort die kalkmijdend is en vaak op arme zandgrond aanwezig is het zandblauwtje. Deze kwam niet in de wegberm voor, maar was wel ernaast te vinden. Is het milieu van de wegberm hier minder voor geschikt?

Verder was het opvallend en erg mooi dat een groot deel van het oppervlak (vooral het schralere gedeelte waar de weg diep in het landschap gelegen is) bedekt was met steenanjer.

Een aantal soorten die we hadden verwacht tegen te komen op arme zandgrond hebben we niet gezien. Denk hierbij bij voorbeeld aan het hazepootje, oranje havikskruid, zandblauwtje en muizenootje, maar ook aan struikheide. De ratelaar ontbreekt, een halfparasiterende soort, die het beheer kan ondersteunen. Blijkbaar zaten deze soorten niet in het zaadmengsel en niet in het bodemoppervlak (zaadbank). Aanvullend inzaaien hoort tot de mogelijkheden.

7. Graanakker

Een deel van het traject, een meer voedselrijker deel, invullen op de manier zoals Jos Bronnenberg (IVN Asten Someren) dat aangeeft, behoort ook tot de mogelijkheden. Begin april frezen en inzaaien met een mengsel van granen, klavers, akkerkruiden (spiegelklokjes, akkergoudsbloem, pekanjer, klaprozen, korenbloem, bolderik, ...), ... etc. De voedselrijkere delen zijn goed herkenbaar in het veld aan de extra grote planten van bv boerenwormkruid. De biodiversiteit zal er verder door toenemen.

8. Vragen

Stichting Landschapsbeheer Deurne heeft een paar vragen waar de gemeente Deurne wellicht antwoord op heeft. Er is klaarblijkelijk ingezaaid. Welk zaadmengsel is gebruikt? En, met welk doel is dit mengsel ingezaaid? Tot slot, welk beheer is in de loop der jaren toegepast?

Inmiddels is duidelijk dat niet meer te achterhalen is welk zaadmengsel is gebruikt. (mondelinge mededeling Wil Luijff).

9. Samenvatting

De berm maaien aug / sept. Maaisel een aantal dagen laten drogen. Maaisel afvoeren. Geen maaizuiger gebruiken, zaden moeten achter blijven.

Een of enkele stukken voedselrijke berm aanwijzen om in te vullen als graanakkerrand. Frezen rond 1 april en inzaaien met een mengsel van 'granen' (haver, gerst, tarwe (eenkoorn, spelt), winterrogge, boekweit, vlas, zonnebloem, pluimgierst...) aangevuld met akkerkruiden (bolderik, spiegelklokje, klaprozen, ganzebloem, vogelwikke, korenbloem, akkergoudsbloem, guichelheil, grijskruid, ...).

Niet bemesten.

Bij een volgend bezoek kunnen we speciale aandacht schenken aan kenmerkende soorten en doelsoorten. Hierop kan het beheer en vooral het verder inbrengen van nieuwe soorten afgestemd worden. Misschien is ook kennis aanwezig bij degene die het bermmengsel heeft aangeschaft of degene die de berm onderhoudt. Dit hoeft niet de Gemeente Deurne te zijn. Belangrijk is dat deze kennis gedeeld wordt! Zodat we deze berm nog lang voor Deurne kunnen behouden.

10. Links

http://www.minlnv.nl/portal/page?_pageid=116,1640330&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_file_id=14092 (p86)

http://www.trouw.nl/krantenarchief/2001/07/21/2366543/Waar_zijn_de_korenbloemen_gebleven_.html#1